

ESTET

**EMBEDDING SUSTAINABILITY SKILLS IN TOURISM
EDUCATION AND TRAINING**

Project No. : 2020-1-PL01-KA202-081845

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ:

ΙΟ3: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΡΓΟΥ

ΕΡΓΟΥ:

ESTET: Embedding Sustainability Skills in Tourism Education and Training

ΌΝΟΜΑ ΕΡΓΟΥ:

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΑΚΡΟΝΥΜΙΟ:

ESTET

ΕΡΓΟ ΝΟ.:

2020-1-PL01-KA202-081845

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΕΡΓΟΥ:

SPOŁECZNA AKADEMIA NAUK / SAN - POLAND

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το έγγραφο αυτό αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

Πίνακας περιεχομένων

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	3
I. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	4
II. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	6
III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ	7
IV. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ	8
V. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	11

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ο τουρισμός σε όλο τον κόσμο βρίσκεται σε άνοδο. Ειδικότερα, η Ευρώπη δέχεται το ήμισυ των παγκόσμιων διεθνών τουριστικών αφίξεων (51%) και καταμετρά σχεδόν το 40 % των διεθνών τουριστικών εσόδων (UNWTO Tourism Highlights, 2019). Ωστόσο, η ανάπτυξη του τουριστικού τομέα στην ήπειρο ασκεί πίεση στο φυσικό περιβάλλον και στην κοινωνικοπολιτισμική αυθεντικότητα των περιφερειών και των χωρών υποδοχής.

Επιπλέον, το 2020 ο τουρισμός επηρεάστηκε σοβαρά από πολλούς περιορισμούς λόγω της πανδημίας COVID-19. Κυρίως μείωση της οικονομικής δραστηριότητας και περιορισμοί στην κινητικότητα των ανθρώπων. Ως εκ τούτου, ο τουρισμός βρίσκεται πλέον σε ένα σταυροδρόμι. Υπάρχει σαφής ευκαιρία για στροφή προς πιο βιώσιμα πρότυπα τουρισμού.

Σύμφωνα με τη βασική έκθεση του UNWTO (2019), η βιωσιμότητα αποτελεί βασικό μέρος των τουριστικών πολιτικών σε περισσότερες από 100 χώρες. Η αειφόρος διαχείριση και χρήση των φυσικών πόρων θεωρείται ως ένας τρόπος αποσύνδεσης της οικονομικής ανάπτυξης που παράγεται από τον τουριστικό τομέα από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Όλο και περισσότεροι ταξιδιώτες αναζητούν ενεργά βιώσιμα τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες. Το 66% των παγκόσμιων καταναλωτών είναι πρόθυμοι να πληρώσουν περισσότερα για βιώσιμες εταιρίες (ΟΟΣΑ, 2018). Η διευρυνόμενη μεσαία τάξη θεωρεί τη βιωσιμότητα ως ένα νέο είδος πολυτέλειας (Poelina & Nordensvard, 2018). Οι ηλικιωμένοι τείνουν να επιλέγουν πιο βιώσιμες τουριστικές επιλογές, π.χ. αργό και εκτός εποχής τουρισμό, αγροτικό και οικοτουρισμό (Silver Tourism, 2017). Οι Millennials και η Generation Z τείνουν επίσης να επιλέγουν χαμηλού αντίκτυπου και αυθεντικές ταξιδιωτικές εμπειρίες (Future Foundation, 2016).

Η αυξανόμενη ζήτηση για βιώσιμα τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες αυξάνει τη ζήτηση για πράσινες δεξιότητες στο εργατικό δυναμικό. Η Next Tourism Generation Skills Alliance προσδιόρισε τις ακόλουθες βασικές δεξιότητες που απαιτούνται για όλους τους τομείς του τουρισμού μακροπρόθεσμα: διαχείριση πόρων, εκπομπών και αποβλήτων, σχεδιασμός και διαχείριση του τουρισμού σύμφωνα με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, σχεδιασμός και παράδοση βιώσιμων και προσβάσιμων τουριστικών προϊόντων (NTG, 2019). Λαμβάνοντας υπόψη την προαναφερθείσα ευκαιρία που προκύπτει από την υγειονομική κρίση, είναι απαραίτητο ένα πραγματικά βιώσιμο και ανθεκτικό προφίλ των ανθρώπων που ασχολούνται με τον τουρισμό. Αυτές οι δεξιότητες, ωστόσο, δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί στον τομέα του τουρισμού στην ΕΕΚ. Η ανάλυση των εκπαιδευτικών προτύπων και των βασικών προγραμμάτων σπουδών στους τομείς της Φιλοξενίας, των Ταξιδιών, του Τουρισμού και της Αναψυχής, που εφαρμόζονται σε όλες τις χώρες της κοινοπραξίας, αποδεικνύει ότι οι δεξιότητες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα συχνά παραμελούνται.

Η έρευνα της βιβλιογραφίας και πεδίου σχετικά με τη ζήτηση και την προσφορά δεξιοτήτων βιωσιμότητας στον τομέα του τουρισμού (βιβλιογραφική ανασκόπηση και συνεντεύξεις ομάδων εστίασης με παρόχους ΕΕΚ και τουριστικές ΜΜΕ) που υλοποιήθηκε από την κοινοπραξία ESTET επιβεβαίωσε ότι οι πράσινες δεξιότητες απαιτούνται όλο και περισσότερο από τους εργοδότες του τομέα, αλλά δεν αξιοποιούνται επαρκώς στα προγράμματα σπουδών για τον τουρισμό.

Το εννοιολογικό πλαίσιο για την ενσωμάτωση δεξιοτήτων βιωσιμότητας στα προγράμματα σπουδών ΕΕΚ του τουρισμού που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου ESTET χαρτογράφησε και αντιπαρέβαλε τις πράσινες δεξιότητες που απαιτούνται στον τομέα του τουρισμού και τις πράσινες δεξιότητες που διδάσκονται σε πολλά μαθήματα. Αυτό επέτρεψε τον εντοπισμό του χάσματος μεταξύ των δεξιοτήτων που απαιτούνται από τη βιομηχανία και εκείνων που προσφέρονται μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Οι ομάδες εστίασης εντόπισαν την θέση που βρίσκονται τώρα τα ιδρύματα ΕΕΚ και οι τουριστικές επιχειρήσεις και πού θα ήθελαν να βρίσκονται όσον αφορά τη διδασκαλία και την εφαρμογή γνώσεων, δεξιοτήτων και πρακτικών που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα. Οι πάροχοι ΕΕΚ είδαν την ανάγκη συνεργασίας με επιχειρήσεις για να εξοπλίσουν τους μαθητές με πραγματικές εμπειρίες και να τους εκθέσουν σε βιώσιμες πρακτικές που έχουν ήδη εφαρμοστεί. Οι εκπρόσωποι των τουριστικών επιχειρήσεων από την πλευρά τους εξέφρασαν την επιθυμία τους να έχουν αποφοίτους ΕΕΚ εξοπλισμένους με πράσινες δεξιότητες για να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σημερινής πράσινης και ανθεκτικής οικονομίας. Το πρόγραμμα ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης ESTET για εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές τουρισμού έχει σχεδιαστεί για να ανταποκριθεί σε αυτές τις προκλήσεις. Παρέχει ένα ολοκληρωμένο ενημερωμένο υλικό στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού και παρέχει μεθοδολογική καθοδήγηση και εργαλεία που χρειάζονται οι εκπαιδευτικοί για να συμπεριλάβουν πράσινες δεξιότητες στα προγράμματα σπουδών του τουρισμού.

Το πρόγραμμα ESTET μπορεί να υλοποιηθεί σε ιδρύματα για τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών ή μπορεί να ενσωματωθεί ως μέρος της ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης για εκπαιδευτικούς στον τομέα του τουρισμού που πραγματοποιείται από παρόχους ΕΕΚ.

I. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Το πρόγραμμα ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης για εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές και εκπαιδευτές ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού στοχεύει:

- στην βελτίωση των γνώσεων στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού·
- στην βελτίωση της κατανόησης της ζήτησης για δεξιότητες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και νέες ευκαιρίες απασχόλησης για τους σπουδαστές στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού·
- στη γνώση διδακτικών προσεγγίσεων για την ενσωμάτωση δεξιοτήτων βιωσιμότητας στο πρόγραμμα σπουδών·
- στην κατανόηση του τρόπου χρήσης των πόρων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αειφορίας (O2) στη διδακτική πρακτική.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τις ακόλουθες συνιστώσες:

<p>Ενότητα 1. 8ωρη αυτοκατευθυνόμενη μάθηση – διαδικτυακή μάθηση</p>	<p>Βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη Σχολιασμός: Η Ενότητα 1 περιλαμβάνει θέματα που σχετίζονται με τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, τη ζήτηση νέων πελατών για βιώσιμα τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες, τρεις πυλώνες της τουριστικής βιωσιμότητας: περιβαλλοντική, κοινωνικο-πολιτιστική, οικονομική.</p>
<p>Ενότητα 2.</p>	<p>Δεξιότητες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και προσεγγίσεις εκπαιδευτικού σχεδιασμού</p>

8ωρη αυτοκατευθυνόμενη μάθηση – διαδικτυακή μάθηση	Σχολιασμός: Η Ενότητα 2 περιλαμβάνει θέματα που σχετίζονται με το σχεδιασμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας με βάση καινοτόμες προσεγγίσεις εκπαιδευτικού σχεδιασμού που οδηγούν στη μάθηση σχετικά με τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη σωστών αξιών και στάσεων για βιώσιμη δράση, όπως η μάθηση μιας ιδέας, η μάθηση βάσει έρευνας και η μάθηση υπηρεσιών- service learning.
Ενότητα 3. 8ωρη αυτοκατευθυνόμενη μάθηση – διαδικτυακή μάθηση	Μαθησιακοί πόροι για την ανάπτυξη δεξιοτήτων βιωσιμότητας Σχολιασμός: Η Ενότητα 3 παρέχει πρακτικά προσανατολισμένες πληροφορίες σχετικά με το σύνολο των πλούσιων σε μέσα και διαδραστικούς πόρους, διδασκαλίας-μάθησης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων βιωσιμότητας από τους εκπαιδευόμενους ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού, όπως βίντεο μικρο-μάθησης, Webquests και ιδέες έργων μάθησης υπηρεσιών-service learning .
Επιμορφωτικές συνεδρίες εκπαιδευτικών 24 ώρες ενεργής δια ζώσης μάθησης, 8 ώρες για κάθε μία από τις τρεις ενότητες	Επιμορφωτικές συνεδρίες εκπαιδευτικών Σχολιασμός: Οι πρακτικές συνεδρίες βασίζονται στο περιεχόμενο των ενοτήτων και στοχεύουν να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευτές που συμμετέχουν στο πρόγραμμα να κατακτήσουν αυτό το περιεχόμενο μέσω της υλοποίησης πρακτικών μαθησιακών δραστηριοτήτων.
Τελική εργασία 2 ώρες	Περιγραφή που θα προστεθεί κατά την ανάπτυξη της ανάθεσης

Το πρόγραμμα προβλέπει **50 μαθησιακές ώρες φόρτου εργασίας**, συμπεριλαμβανομένων 24 ωρών αυτοκατευθυνόμενης μάθησης - διαδικτυακής μάθησης και 24 ωρών ενεργού μάθησης - σε πρακτικές δια ζώσης εκπαιδευτικές συνεδρίες. Οι ώρες αυτοκατευθυνόμενης και δια ζώσης μάθησης κατανέμονται εξίσου μεταξύ των ενοτήτων (8 ώρες διαδικτυακά και 8 ώρες σε πρακτικές δια ζώσης εκπαιδευτικές συνεδρίες). Η υλοποίηση της τελικής εργασίας απαιτεί περίπου 2 ώρες.

II. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ως αποτέλεσμα της εμπλοκής με το εκπαιδευτικό υλικό σε αυτήν την εκπαίδευση, οι εκπαιδευόμενοι αναμένεται να αναπτύξουν τις ακόλουθες γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις:

Σύνολο μαθησιακών αποτελεσμάτων ανά ενότητα	Γνώση	Δεξιότητες	Στάσεις
Βιώσιμος τουρισμός	<p>Γνώση μιας προσέγγισης της τριπλής κατώτατης γραμμής- triple bottom line approach για τον βιώσιμο τουρισμό.</p> <p>Η συνειδητοποίηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης ως μία από τις κύριες τάσεις στην τουριστική ανάπτυξη.</p>	<p>Ικανότητα επιλογής εννοιών και ιδεών που σχετίζονται με τον βιώσιμο τουρισμό και θα πρέπει να ενσωματωθούν στα προγράμματα σπουδών ΕΕΚ.</p>	<p>Θετική στάση απέναντι στο ρόλο του μέντορα που μεταδίδει αξίες και συμπεριφορές που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα στους σπουδαστές ΕΕΚ.</p>
Προσεγγίσεις εκπαιδευτικού σχεδιασμού	<p>Ευαισθητοποίηση σχετικά με τις (πράσινες) δεξιότητες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και απαιτούνται στον τομέα του τουρισμού.</p> <p>Η γνώση του εκπαιδευτικού σχεδιασμού προσεγγίζεται κατάλληλη για τη διδασκαλία πράσινων δεξιοτήτων.</p>	<p>Ικανότητα κατασκευής μαθησιακού περιεχομένου και διδακτικής/μαθησιακής διαδικασίας βασισμένης στην μάθηση μιας έννοιας- single-concept learning, διερευνητική μάθηση, προσεγγίσεις μάθησης υπηρεσιών- service-learning approaches.</p>	<p>Θετική στάση των μαθητών στη θέση των ενεργών συμμετεχόντων στη δική τους μάθηση.</p>
Ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα	<p>Συνειδητοποίηση των δυνατοτήτων ενσωμάτωσης δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα στα προγράμματα σπουδών ΕΕΚ στον τουρισμό.</p>	<p>Ικανότητα αξιοποίησης πόρων πλούσιων σε μέσα και ικανότητα συνεργασίας με εξωτερικούς ενδιαφερόμενους φορείς για την ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα.</p>	<p>Θετική στάση απέναντι στη χρήση ποικίλων προσεγγίσεων και πόρων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα.</p>

III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

Λαμβάνοντας υπόψη την δομή του προγράμματος και το γεγονός ότι το περιεχόμενο του είναι διαθέσιμο σε ένα ηλεκτρονικό εγχειρίδιο ανοικτής πρόσβασης, είναι δυνατή η υλοποίηση του προγράμματος με ευέλικτο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες, τις προτιμήσεις και τη διαθεσιμότητα των συμμετεχόντων, και σύμφωνα με διαφορετικούς τρόπους: αυτοκατευθυνόμενη μάθηση, δια ζώσης και μεικτή μάθηση.

- 1) *Αυτοκατευθυνόμενη μάθηση*: Οι ενότητες, συμπεριλαμβανομένων όλων των μαθησιακών δραστηριοτήτων, παρέχονται σε ένα εγχειρίδιο διαθέσιμο για δωρεάν λήψη από τον ιστότοπο ESTET που μπορεί να διευκολύνει την αυτοκατευθυνόμενη μάθηση. Αυτό θα επιτρέψει στους εκπαιδευόμενους να επιλέξουν μια ατομική μαθησιακή πορεία στο δικό τους ρυθμό με βάση τις προσωπικές τους ανάγκες, τη διαθεσιμότητα και τους στόχους τους.
- 2) *Συνεδρίες πρόσωπο με πρόσωπο*: Η δια ζώσης εκπαίδευση ή στην τάξη μπορεί επίσης να είναι αποτελεσματική για την παράδοση του προγράμματος κατάρτισης ESTET In-service, υπό την προϋπόθεση ότι οι εκπαιδευτές θα μπορούσαν να δημιουργήσουν ένα διαδραστικό και ενθαρρυντικό μαθησιακό περιβάλλον με δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συνεργασία και τη δέσμευση. Η μεγαλύτερη πρόκληση στην εφαρμογή αυτής της λειτουργίας είναι να βρεθεί ο κατάλληλος χρόνος και τόπος για τους μαθητές. Αυτός ο τρόπος εκπαίδευσης είναι πλέον κατάλληλος για πρακτικές συνεδρίες κατάρτισης εκπαιδευτικών που αναπτύσσονται για κάθε ενότητα.
- 3) *Μεικτή μάθηση*: Αυτή η λειτουργία μπορεί να είναι η πιο κατάλληλη για την In-service training programme της ESTET. Συνδυάζει τόσο τη διαδικτυακή αυτοκατευθυνόμενη μάθηση όσο και τις προσωπικές συνεδρίες (εργαστήρια), πράγμα που σημαίνει ότι οι μαθητές μπορούν να παρακολουθήσουν εργαστήρια σε ένα παραδοσιακό περιβάλλον τάξης, ενώ μελετούν ανεξάρτητα το υλικό (δηλαδή το περιεχόμενο των ενοτήτων) που είναι διαθέσιμο στο διαδίκτυο στον ιστότοπο της ESTET.

Οφέλη της μεικτής μάθησης:

Η διδασκαλία και η τεχνολογία που λειτουργούν χέρι-χέρι προσφέρουν στους μαθητές μια προσαρμοσμένη εμπειρία κατάρτισης με προσωπική ανατροφοδότηση. Η μεικτή μάθηση καταργεί τους περιορισμούς χρόνου και τοποθεσίας. Οι εργαζόμενοι δεν χρειάζεται πλέον να περιμένουν μια προγραμματισμένη εκπαίδευση για να απαντήσουν στις ανησυχίες και τις ερωτήσεις τους, καθώς οι διαδικτυακοί πόροι κατάρτισης είναι πάντα εκεί για να βοηθήσουν. Το όφελος που φέρνει πολλούς οργανισμούς σε μια στρατηγική μεικτής μάθησης είναι η εξοικονόμηση κόστους. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η μεικτή μάθηση μπορεί να κάνει τη διαδικασία κατάρτισης αποτελεσματική και δεν απαιτεί τόσο χρόνο ή χρήμα όσο η παραδοσιακή εκπαίδευση.

IV. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

Το πρόγραμμα ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης ESTET για εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές και εκπαιδευτές ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού αποτελείται από τρεις ενότητες. Κάθε ενότητα αντιπροσωπεύει ένα ανεξάρτητο μαθησιακό μπλοκ και έχει την ακόλουθη δομή: σύντομη περιγραφή (επισκόπηση ενότητας), μαθησιακοί στόχοι, μέθοδοι: μέρος βασισμένο στο περιεχόμενο (θεωρητικό /υλικό για ανάγνωση), μέρος βάσει δραστηριοτήτων (δραστηριότητες απόκτησης για πρακτικές συνεδρίες), τεστ αυτοαξιολόγησης και πρόσθετοι πόροι.

Ενότητα 1. Βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη	
<p>Περιγραφή (επισκόπηση)</p>	<p>Η ενότητα, εισαγωγική στο πρόγραμμα, χωρίζεται σε τρεις υπο-ενότητες, καθεμία από τις οποίες ασχολείται με ένα συγκεκριμένο θέμα, δηλαδή:</p> <p>1.1 Επισκόπηση των τάσεων τουριστικής ανάπτυξης: βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κατανόηση των περιοριστικών παραγόντων της τουριστικής ανάπτυξης - Ο βιώσιμος τουρισμός μια πρόκληση για το μέλλον του τομέα - Αποτελεσματική παρακολούθηση της βιωσιμότητας του τουρισμού (ποιοτικοί και ποσοτικοί δείκτες απόδοσης) - Πρακτικές σχεδιασμού και διαχείρισης για βιώσιμο τουρισμό <p>1.2 Μετατόπιση της ζήτησης των πελατών για πιο βιώσιμα τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες: επιπτώσεις στον σχεδιασμό και την παροχή τουριστικών προσφορών</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση των αλλαγών συμπεριφοράς: ανάπτυξη της ευαισθητοποίησης και των ικανοτήτων - Διαφοροποίηση της τουριστικής βιομηχανίας: εναλλακτικά μοντέλα τουρισμού <p>1.3 Τρεις πυλώνες της βιωσιμότητας του τουρισμού:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Περιβάλλον (διατήρηση πόρων και βιοποικιλότητας, μείωση της ρύπανσης - εκπομπών και αποβλήτων) · - Κοινωνικοπολιτισμική (προστασία της εδαφικής κληρονομιάς · βελτίωση της ποιότητας ζωής στις τοπικές κοινότητες μέσω προσβάσιμου τουρισμού, τοπικής απασχόλησης και τοπικών αγορών) · - Οικονομικά (σχεδιασμός και διαχείριση αλυσίδων αξίας του τουρισμού σύμφωνα με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, σχεδιασμός και παράδοση βιώσιμων και προσβάσιμων τουριστικών προϊόντων)
<p>Μαθησιακοί στόχοι</p>	<p>Ως αποτέλεσμα της ενασχόλησης με το υλικό αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι προορίζονται να επιτύχουν τα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα:</p> <p>Γνώση: Γνώση μιας προσέγγισης τριπλής κατώτατης γραμμής στον βιώσιμο τουρισμό. Η συνειδητοποίηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης ως μία από τις κύριες τάσεις στην τουριστική ανάπτυξη.</p> <p>Δεξιότητες: Ικανότητα επιλογής εννοιών και ιδεών που σχετίζονται με τον βιώσιμο τουρισμό και θα πρέπει να ενσωματωθούν στα προγράμματα σπουδών ΕΕΚ.</p>

	Στάσεις: Θετική στάση απέναντι στο ρόλο ενός μέντορα που μεταδίδει αξίες και στάσεις που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα στους σπουδαστές ΕΕΚ.
Μεθόδους	Αυτόνομη μάθηση με ανάγνωση και μελέτη του υλικού της ενότητας και των συμπληρωματικών πηγών και συνδέσμων που παρέχονται στο υλικό. Ενεργητική μάθηση, δηλαδή υλοποίηση μαθησιακών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται για πρακτικές συνεδρίες κατάρτισης εκπαιδευτικών
Εκτίμηση	Αυτοαξιολόγηση συμπληρώνοντας τις ερωτήσεις self-test στο τέλος της ενότητας.
Χρονικό πλαίσιο	Χρόνος που απαιτείται για: Μαθησιακό περιεχόμενο (αυτοκατευθυνόμενη μάθηση): 8 ώρες Ερωτήσεις self-test: 5 – 10 λεπτά Εργαστήριο αφιερωμένο σε πρακτικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται για κάθε ενότητα: 8 ώρες

Ενότητα 2. Δεξιότητες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και προσεγγίσεις εκπαιδευτικού σχεδιασμού

Ενότητα 2. Δεξιότητες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και προσεγγίσεις εκπαιδευτικού σχεδιασμού	
Περιγραφή (επισκόπηση)	<p>Η ενότητα χωρίζεται σε τρεις κύριες ενότητες, καθεμία από τις οποίες ασχολείται με ένα συγκεκριμένο θέμα, δηλαδή:</p> <p>2.1 Επισκόπηση των δεξιοτήτων βιωσιμότητας στον τομέα του τουρισμού</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση των υφιστάμενων πράσινων δεξιοτήτων στα τρέχοντα προγράμματα σπουδών* - Ξεχασμένες πράσινες δεξιότητες* <p>* Ευθυγραμμίζεται με τον πίνακα 4 του εννοιολογικού πλαισίου IO1 για την ενσωμάτωση δεξιοτήτων βιωσιμότητας.</p> <p>2.2 Προσεγγίσεις εκπαιδευτικού σχεδιασμού κατάλληλες για τη διδασκαλία δεξιοτήτων βιωσιμότητας:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Μάθηση μίας έννοιας- Single-concept: έννοια και καλές πρακτικές/παραδείγματα - Διερευνητική μάθηση- Inquiry-based: έννοια και καλές πρακτικές/παραδείγματα - Εκμάθηση υπηρεσιών- Service learning: έννοια και καλές πρακτικές/παραδείγματα <p>2.3 Κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη διδακτικού-μαθησιακού περιεχομένου στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού με βάση αυτές τις προσεγγίσεις</p>
Μαθησιακοί στόχοι	Ως αποτέλεσμα της ενασχόλησης με το υλικό αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι προορίζονται να επιτύχουν τα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα:

	<p>Γνώση: Ευαισθητοποίηση σχετικά με τις (πράσινες) δεξιότητες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και απαιτούνται στον τομέα του τουρισμού. Η γνώση του εκπαιδευτικού σχεδιασμού προσεγγίζεται κατάλληλα για τη διδασκαλία πράσινων δεξιοτήτων.</p> <p>Δεξιότητες: Ικανότητα κατασκευής μαθησιακού περιεχομένου και διδακτικής/μαθησιακής διαδικασίας με βάση τη μάθηση μιας έννοιας, τη διερευνητική μάθηση, τις προσεγγίσεις μάθησης υπηρεσιών.</p> <p>Στάσεις: Θετική στάση για την τοποθέτηση των μαθητών στη θέση των ενεργών συμμετεχόντων στη δική τους μάθηση.</p>
Μεθόδους	Αυτόνομη μάθηση με ανάγνωση και μελέτη του υλικού της ενότητας και των συμπληρωματικών πηγών και συνδέσμων που παρέχονται στο υλικό. Ενεργητική μάθηση, δηλαδή υλοποίηση μαθησιακών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται για πρακτικές συνεδρίες κατάρτισης εκπαιδευτικών
Εκτίμηση	Αυτοαξιολόγηση συμπληρώνοντας τις ερωτήσεις self-test στο τέλος της ενότητας.
Χρονικό πλαίσιο	Χρόνος που απαιτείται για: Μαθησιακό περιεχόμενο (αυτοκατευθυνόμενη μάθηση): 8 ώρες Ερωτήσεις self-test: 5 – 10 λεπτά Εργαστήριο αφιερωμένο σε πρακτικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται για κάθε ενότητα: 8 ώρες

Ενότητα 3. Μαθησιακοί πόροι για την ανάπτυξη δεξιοτήτων βιωσιμότητας	
Περιγραφή (επισκόπηση)	<p>Η ενότητα χωρίζεται σε δύο κύριες ενότητες, καθεμία από τις οποίες ασχολείται με ένα συγκεκριμένο θέμα, δηλαδή:</p> <p>3.1 Επισκόπηση του εκπαιδευτικού υλικού που αναπτύχθηκε στο χαρτοφυλάκιο μαθησιακών πόρων του ESTET O2 για την ανάπτυξη δεξιοτήτων βιωσιμότητας του τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων βίντεο μικρο-μάθησης, διαδικτυακών ερωτήσεων- WebQuests και ιδεών για έργα εκμάθησης υπηρεσιών- service-learning projects και κατευθυντήριες γραμμές για τη χρήση του στη διδακτική πρακτική,</p> <p>3.2 Δείγμα προγράμματος σπουδών ενός μαθήματος βιώσιμου τουρισμού για εκπαιδευόμενους ΕΕΚ, με βάση τους πόρους διδασκαλίας-μάθησης ESTET O2</p>
Μαθησιακοί στόχοι	<p>Ως αποτέλεσμα της ενασχόλησης με το υλικό αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι προορίζονται να επιτύχουν τα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα:</p> <p>Γνώση: Συνειδητοποίηση των δυνατοτήτων ενσωμάτωσης δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα στα προγράμματα σπουδών ΕΕΚ στον τουρισμό.</p> <p>Δεξιότητες: Ικανότητα αξιοποίησης πόρων πλούσιων σε μέσα ενημέρωσης και ικανότητα συνεργασίας με εξωτερικούς ενδιαφερόμενους φορείς για την ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα.</p>

	Στάσεις: Θετική στάση απέναντι στη χρήση ποικίλων προσεγγίσεων και πόρων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα.
Μεθόδους	Αυτόνομη μάθηση με ανάγνωση και μελέτη του υλικού της ενότητας και των συμπληρωματικών πηγών και συνδέσμων που παρέχονται στο υλικό. Ενεργητική μάθηση, δηλαδή υλοποίηση μαθησιακών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται για πρακτικές συνεδρίες κατάρτισης εκπαιδευτικών
Εκτίμηση	Αυτοαξιολόγηση συμπληρώνοντας τις ερωτήσεις self-test στο τέλος της ενότητας.
Χρονικό πλαίσιο	Χρόνος που απαιτείται για: Μαθησιακό περιεχόμενο (αυτοκατευθυνόμενη μάθηση): 8 ώρες Ερωτήσεις self-test: 5 – 10 λεπτά Εργαστήριο αφιερωμένο σε πρακτικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται για κάθε ενότητα: 8 ώρες

V. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Ένα άλλο μέρος του προγράμματος ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης ESTET είναι οι πρακτικές συνεδρίες κατάρτισης εκπαιδευτικών. Τα σενάρια αυτών των συνεδριών που παρέχονται παρακάτω στοχεύουν στη διευκόλυνση της δια ζώσης υλοποίησης του προγράμματος ESTET.

Τα σενάρια δομούνται σε 3 ενότητες εκπαιδευτικών/μαθησιακών δραστηριοτήτων που βασίζονται στη δομή και το περιεχόμενο των τριών ενότητων. Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν κατευθυντήριες γραμμές για συνεδρίες στην τάξη /πρόσωπο με πρόσωπο (π.χ. εργαστήρια). Μπορούν επίσης να προσαρμοστούν στο διαδικτυακό περιβάλλον. Κάθε εκπαιδευτική/μαθησιακή δραστηριότητα που περιλαμβάνεται σε κάθε ενότητα περιγράφεται παρακάτω.

Πεδίο 1 / Ενότητα 1

Αριθμός ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ και Τίτλος	
Είδος δραστηριότητας	
Επισκόπηση & μαθησιακός στόχος	
Διάρκεια / χρονοδιάγραμμα	
Υλικά & περιβάλλον	
Διαδικασία υλοποίησης (οδηγίες / σημειώσεις εκπαιδευτών)	I. Οδηγίες II. Διαδικασία εφαρμογής III. Απολογισμός & αναστοχασμός

Συμβουλές & συστάσεις για εκπαιδευτές	
Παραλλαγές / δυνατότητα προσαρμογής	
Σημειώσεις ακροατηρίου και άλλοι πόροι	

Πεδίο 2 / Ενότητα 2

Αριθμός ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ και Τίτλος	
Είδος δραστηριότητας	
Επισκόπηση & μαθησιακός στόχος	
Διάρκεια / χρονοδιάγραμμα	
Υλικά & περιβάλλον	
Διαδικασία υλοποίησης (οδηγίες / σημειώσεις εκπαιδευτών)	I. Οδηγίες II. Διαδικασία εφαρμογής III. Απολογισμός & αναστοχασμός
Συμβουλές & συστάσεις για εκπαιδευτές	
Παραλλαγές / δυνατότητα προσαρμογής	
Σημειώσεις ακροατηρίου και άλλοι πόροι	

Πεδίο 3 / Ενότητα 3

Αριθμός ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ και Τίτλος	
Είδος δραστηριότητας	
Επισκόπηση & μαθησιακός στόχος	
Διάρκεια / χρονοδιάγραμμα	

Υλικά & περιβάλλον	
Διαδικασία υλοποίησης (οδηγίες / σημειώσεις εκπαιδευτών)	I. Οδηγίες II. Διαδικασία εφαρμογής III. Απολογισμός & αναστοχασμός
Συμβουλές & συστάσεις για εκπαιδευτές	
Παραλλαγές / δυνατότητα προσαρμογής	
Σημειώσεις ακροατηρίου και άλλοι πόροι	

